

KÖNYVTÁROSOK VÉLEMÉNYE
AZ ENCYCLOPAEDIA BRITANNICÁRÓL

A Könyvtári Figyelő 1960.

Encyclopaedia Britannica. = Libr.
J. 86. vol. 1961. 3. no. 1549-1551. p.
9. no. 1706.1708. p.

10.számában (34-35.p.) közöl-
tük azt a csipős birálatot, a-

mely az Encyclopaedia Britannicáról az amerikai sajtóban a közelmúltban megjelent. Az alábbiakban az indianapolisi (Indiana) Public Library 19 könyvtárosából alakult bizottság véleményét ismertetjük az Encyclopaedia Britannica 1961.évi kiadásával kapcsolatban.*

A mű 24 kötetből áll; a 24.kötet az első 23 kötet mutatóját, egy atlaszt s az atlasz mutatóját tartalmazza. A sorozat kiegészítésére szolgál az évenként kiadott Book of the Year c. kiadvány; erre azonban külön kell előfizetni.

A kiadó által kibocsátott ismertetés szerint az összesen 41,016 cikkből 1956 teljesen új, 3004-et átírtak, 7152 cikken pedig kisebb változtatásokat eszközöltek.

Az ismertetés négy szempontból vizsgálja az új kiadást:

1/ milyen az általános színvonal, hiánytalanul felölelnek-e a címszavak minden ismeretanyagot?

2/ mi a sorsa a klasszikus szerzőktől származó cikkeknek?

3/ milyen az enciklopédia kezelhetősége?

4/ milyen korszerűséget sikerült benne biztosítani?

Az első kérdésre a felelet az, hogy a cikkek általában igen magas színvonalat képviselnek s a tudás széles körét ölelik fel. A szerzők között 43 Nobel-díjas író, illetve tudóst találunk.

A természettudományok tekintetében ez a kiadás igyekezett kiküszöbölni a régebbiek hiányosságait, kissé mostohán bánik azonban az 1885 utáni írókkal, zeneszerzőkkel és művészekkel. Ha megemlíti is őket, a legfontosabb biográfiai adatokon felül műveik alig részesülnek méltatásban, s a nyújtott irodalom sem kielégítő.

Az irodalmi formákról írt cikkek igen jók, az Essays /esszék/

* "The Encyclopaedia Britannica: a new survey of universal knowledge." 24 vols. 14th edition, 1961 printing. Chicago: Encyclopaedia Britannica, Inc., 1961.

címzó alatt irt kivételével; az utóbbi ui. a 11.kiadás erősen lerövidített alakja. A nemzeti irodalmak összefoglaló ismertetései jók, a mai irodalmi irányzatokról és művekről irt cikkek azonban igen gyengék. A jelenkori írók életrajza ritkán tartalmazza az illetők kritikai méltatását.

A zene körébe vágó cikkek általában a 11.kiadás megcsontított lenyomatai, éppen ezért gyengébbek, mint amilyenek eredeti formájukban voltak. Nem is elég korszerűek.

A társadalomtudományok széles körben vannak képviselve, a közölt bibliográfiák azonban nem tartalmazzák a legújabbban megjelent műveket.

2/ A klasszikus szerzőktől származó cikkek korszerűsítésére irányuló törekvés ritkán jár a kívánt eredménnyel. Itt volna az ideje, hogy másokkal helyettesítsék őket. Kiáltó példa erre Galileo Galilei életrajza, ami jórészt a 9.kiadás változatlan levonata. A tudományos kutatások újabb eredményei többnyire hiányoznak ezekből a - legtöbbször megcsontított alakban közölt - cikkekből. Rendkívül sok helyet foglalnak el a tulságos részletesen tárgyalt háborúk.

3/ Az enciklopédia használatát nem könnyíti meg kellőképpen a mutató. Több utalást kellene tartalmaznia. Mivel a benne való keresgélés elég hosszadalmas művelet, helyesnek látszik, ha az E.B. ezen kiadásához a könyvtárak a mutató több példányban való beszerzéséről gondoskodnak.

Az Afrika címzó alatt közölt hosszú cikk nem tér ki az afrikai népek 1950-es évek során kifejtett függetlenségi harcaira, s "afrikai" címzó alatt nem is igazítja el a mutató ilyen vonatkozásban az olvasót. A függetlenségi mozgalmak közül is csak kevésnek nevével találkozunk benne. "Nyugati és közép-afrikai függetlenségi mozgalmak" címzó alatt tárgyalja ugyan az enciklopédia ezt a témát, de ott sem kielégítő módon.

4/ Bár az E.B. méretű segédkönyv szerkesztése során felhasznált legújabb statisztikai adatok a megjelenés időpontjában már természetesen elavultaknak tekinthetők, mégsem volna szabad előfordulnia, hogy 1940. évi népszámlálási adatokkal is találkozzunk (pl. a Chicago-ról szóló cikkben). Az ismertetés szerzője fel-

veti a gondolatot, hogy az enciklopédia jellegű segédkönyvek cikkei és a rajta eszközölt revíziók irásának időpontját a cikkek végén fel kellene tüntetni.

*
* *

A Library Journal (86.vol. 1961. 9.no. 1706-1708.p.) közli azt a hozzászólást, amelyet Dr. Harvey Einbinder (a Könyvtári Figyelő 1960. 10.számában - 34-35.p. - ismertetett cikk szerzője) intézett a folyóirat szerkesztőjéhez a fenti szemlével kapcsolatban. Einbinder több példával alátámasztja az E.B. 1961.évi kiadásának hiányosságaival kapcsolatos megállapításokat s üdvözli az enciklopédia cikkeinek keltezésére irányuló javaslatot. Nem tartja azonban valószínűnek, hogy az utóbbira - a kiadók profitéhsége következtében - valaha is sor kerülhet. Az E.B. bírálata után igen üdvösnek tartaná az Encyclopaedia Americana hasonló jellegű elemzését is; véleménye szerint ez a mű is igen megért már a komoly bírálatra. /B.Z./

NYUGATNÉMET DOKUMENTÁLÓK
ÉRDEKKÉPVISELETI SZERVE

1961. április 1-én Bonnbán "Verein Deutscher Dokumentare" (VDD - Német Dokumentálók Egyesülete) néven megalakult a nyugatnémet dokumentálók érdekképviseleti szervezete.

Egy ilyen tömörülés szükségességének gondolata a Deutsche Gesellschaft für Dokumentation (DGD - Német Dokumentációs Társaság) évi közgyűlésén, illetve a társaság által rendezett dokumentációs tanfolyamokon vetődött fel és szilárdult meg.

A VDD-nek csak az lehet tagja, aki sikerrel elvégezte a DGD valamelyik dokumentációs tanfolyamát, vagy pedig a dokumentáció területén végzett eddigi tevékenységével bizonyosságot adta a vizsgával egyenértékű ismereteinek. (DFW. 9. Jg. 1960/61. 5.no. 173.p.)

NÉMETNYELVŰ REFERÁLÓ IRODALOM
BIBLIOGRÁFIÁJA

Az Institut für Dokumentationswesen in der Max Planck Gesellschaft, Frankfurt a.M. (a Frankfurt a.M.-i Max Planck Társaság Dokumentációügyi Intézete) és a Forschungsinstitut für Rationalisierung an der Technischen Hochschule, Aachen /az aacheni Műszaki Főiskola Racionalizálástudományi Kutató Intézete) a német nyelvű szakirodalmi összeállításokból analitikus bibliográfiát készül kiadni. Ebben minden olyan referáló lapot, referátumot is tartalmazó folyóiratot, periódikusan megjelenő bibliográfiát és figyelőkarton-szolgáltatást feltárnak, amelyek a folyóiratcikkeket, szabadalmakat s egyéb nem könyv alakban megjelenő szakirodalmat is feldolgozzák.

A bibliográfia készítői felkérnek az ilyen kiadványok kiadóit és közreadóit, küldjenek mintapéldányt az aacheni Forschungsinstitut címére. E bibliográfia kiadásával a szakirodalmi összeállításoknak a tudományos és gazdasági életben való intenzívebb felhasználását akarják elősegíteni. (Börsenblatt (Frankfurt a.M.). 17.Jg. 1961. 93. no. 2017.p.)